

Briselē, 11.7.2019.
SWD(2019) 331 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS

IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS

Pavaddokuments dokumentam

priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūtu (pārstrādāta redakcija)

un

**priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam par Eiropas inovāciju un tehnoloģiju institūta (EIT) stratēģisko inovāciju programmu
2021.-2027. gadam:**

Eiropas inovācijas talanta un spējas sekmēšana

{COM(2019) 330 final} - {COM(2019) 331 final} - {SEC(2019) 275 final} -
{SWD(2019) 330 final}

Kopsavilkums

Ietekmes novērtējums par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūtu (pārstrādāta redakcija) un priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam par Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūta (*EIT*) stratēģisko inovāciju programmu 2021.–2027. gadam: Eiropas inovācijas talanta un spējas sekmēšana

A. Rīcības nepieciešamība

Kādēļ? Risināmā problēma

Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūta (*EIT*) mērķis ir risināt nozīmīgas sabiedrības problēmas, uzlabojot ES inovācijas sniegumu ar izglītības, pētniecības un inovācijas zinību triādes integrācijas palīdzību.

EIT tika izveidots 2008. gadā ar Regulu (EK) Nr. 294/2008 (“*EIT* regula”)¹. *EIT* regulā ir noteikts tā pamatuzdevums, mērķi un *EIT* piešķirtais budžets, un tādēļ tas jāaskaņo ar piemērojamo pētniecības un inovācijas pamatprogrammu.

Komisijas priekšlikumā, ar ko izveido pētniecības un inovācijas pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa” 2021.–2027. gadam, ir izklāstīts ierosinātais *EIT* budžets nākamajam periodam, kā arī tā pamatojums, pievienotā vērtība, darbības jomas, darbības pamatvirzieni un snieguma rādītāji. Šajā priekšlikumā *EIT* ir viens no galvenajiem elementiem pilnā “Inovatīvā Eiropa”.

Priekšlikums programmai “Apvārsnis Eiropa” pats par sevi nenodrošina juridisko pamatu *EIT* darbību turpināšanai pēc 2020. gada. Tādēļ jāgroza *EIT* regula.

Turklāt *EIT* regulas 17. pantā noteikts, ka reizi septiņos gados Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei priekšlikumu par stratēģisko inovāciju programmu, kurā noteiktas *EIT* stratēģiskās, ilgtermiņa prioritātes un finansiālās vajadzības, kam jābūt saskaņā ar piemērojamo pētniecības un inovācijas pamatprogrammu. Pašreizējā stratēģiskā inovāciju programma aptver laikposmu no 2014. līdz 2020. gadam². Tādēļ kopā ar priekšlikumu pārskatīt *EIT* regulu ir jāiesniedz priekšlikums par jaunu *EIT* stratēģisko inovāciju programmu 2021.–2027. gadam.

Šīs iniciatīvas mērķis ir grozīt *EIT* regulu, to pārstrādājot, un saskaņot SIP ar programmu “Apvārsnis Eiropa”. Tā aptver jaunās *EIT* prioritārās jomas, kā arī tā finanšu vajadzības. Tās mērķis ir arī uzlabot *EIT* darbību, ņemot vērā pēdējos gados gūto pieredzi.

Iniciatīvā īpaša uzmanība ir pievērsta jautājumu risināšanai trīs galvenajās jomās. Pirmkārt, tā risinās problēmas, kas saistītas ar *EIT* finansēšanas modeli. Otrkārt, tā nāks klajā ar risinājumiem, kā palielināt *EIT* izglītības darbību ietekmi, t. i., uzlabos informētību par *EIT* izglītības zīmolu un atbalstīs uzņēmējdarbības un inovācijas spējas un prasmes augstākās izglītības iestādēs. Visbeidzot, iniciatīva palīdzēs palielināt *EIT* reģionālo ietekmi, labāk integrējot zināšanu un inovāciju kopienas (ZIK) vietējās inovācijas ekosistēmās. Iniciatīvā arī tiks izklāstītas ZIK turpmākās prioritārās jomas.

Turklāt ar šo iniciatīvu tiks risināti vairāki tehniski jautājumi, kā palielināt *EIT* darbību efektivitāti, lietderību un saskaņotību. Tie ietver ZIK atvērtību un pārredzamību, *EIT* pārvaldību un *EIT* personāla līguma noteikumus.

Konstatētie problēmjautājumi tiks risināti, veicot grozījumus *EIT* regulā un pieņemot *EIT* stratēģisko

1 EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES 2013. GADA 11. DECEMBRA REGULA (ES) NR. 1292/2013; <https://eit.europa.eu/sites/default/files/Consolidated%20EIT%20Regulation.pdf>.

2 EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES 2013. GADA 11. DECEMBRA LĒMUMS Nr. 1312/2013/ES par Eiropas inovāciju un tehnoloģiju institūta (*EIT*) stratēģisko inovāciju programmu: *EIT* ieguldījums inovācijas veicināšanā Eiropā.

inovāciju programmu 2021.–2027. gadam. Šī ietekmes novērtējuma pamatā ir attiecībā uz programmu “Apvārsnis Eiropa” veiktais ietekmes novērtējums.
Paredzami šīs iniciatīvas mērķi Šī iniciatīva atbalsta <i>EIT</i> turpmāku īstenošanu un stratēģisko politikas izstrādi, un tā palīdzēs sasniegt <i>EIT</i> mērķus 2021.–2027. gadā, kā izklāstīts priekšlikumā programmai “Apvārsnis Eiropa”, proti, stiprināt ilgtspējīgas inovācijas ekosistēmas visā Eiropā; rast tirgū jaunus risinājumus pasaules mēroga sabiedrības problēmām un ar labākas izglītības palīdzību veicināt inovāciju un uzņēmējdarbību. Konkrēti, tiek sagaidīts, ka <i>EIT</i> un ZIK: a. palielinās ZIK un zinību triādes integrācijas ietekmi, izmantojot efektīvu un lietderīgu <i>EIT</i> finansēšanas modeli; b. palielinās augstākās izglītības nozares inovācijas un uzņēmējdarbības spējas, veicinot institucionālas pārmaiņas Eiropas augstākās izglītības iestādēs; c. paplašinās <i>EIT</i> reģionālo ietekmi, lai novērstu inovācijas spēju reģionālās atšķirības visā ES. Turklāt iniciatīvas mērķis ir palielināt <i>EIT</i> darbību efektivitāti, lietderību un saskaņotību, risinot šādus jautājumus: ZIK atvērtība un pārredzamība, <i>EIT</i> pārvaldība un <i>EIT</i> personāla darba līgumi un dienesta nepārtrauktība.
ES līmeņa rīcības pievienotā vērtība <i>EIT</i> unikālā veidā veido ES mēroga inovācijas ekosistēmas, kas saista izglītības, pētniecības, uzņēmējdarbības un citas jomas. Tas novērš nepilnības dalībvalstu sniegtā inovācijas atbalsta sistēmā. ZIK darbības uzlabo inovāciju kvalitāti, pārrobežu, daudznozaru tīklu izveidi, aktīvāku starpnozaru sadarbību un paplašina ģeogrāfisko iedarbību. <i>EIT</i> izglītības programmas, jo īpaši ar savu uzņēmējdarbības un inovācijas dimensiju, sniedz pievienoto vērtību citām esošajām programmām.

B. Risinājumi
Apsvērtie legislatīvie un nelegislatīvie rīcībpolitiskie risinājumi. Vēlamā risinājuma pamatojums Kādēļ? Konstatēto problēmu risināšanai tika apsvērti trīs scenāriji. Pirmais scenārijs (pamatscenārijs) paredz <i>EIT</i> darbību turpināšanu, kā tas notiek pašlaik, veicot nepieciešamos pielāgojumus, lai to saskaņotu ar priekšlikumu programmai “Apvārsnis Eiropa”. <i>EIT</i> atbilstu Eiropas partnerību īstenošanas, pārraudzības un izvērtēšanas kritērijiem. Tas veidotu sinerģiju ar Eiropas Inovācijas padomi. Tiktu izveidotas divas jaunas ZIK. Otrais scenārijs balstās uz pamatscenāriju un turklāt pieņem vairākus pasākumus, kas paredzēti, lai palielinātu <i>EIT</i> darbības efektivitāti, tostarp pielāgojot tā finansēšanas modeli. Tas ievieš jaunu <i>EIT</i> rīcību, lai atbalstītu augstākās izglītības iestāžu (AII) uzņēmējdarbības un inovācijas spēju attīstīšanu un stiprinātu tā reģionālo inovācijas shēmu. Tiktu izveidotas divas jaunas ZIK. Trešais scenārijs balstās uz pamatscenāriju un vairākiem pasākumiem, kas paredzēti, lai palielinātu <i>EIT</i> efektivitāti, tāpat kā otrajā risinājumā. Turklāt ar to ievieš jaunu darbību, kas paredz katrā dalībvalstī izveidot <i>EIT</i> centru, lai palielinātu <i>EIT</i> kopējo ietekmi. <i>EIT</i> tieši izveidotu <i>EIT</i> centrus, lai veicinātu zinību triādes integrāciju, sniedzot atbalstu sadarbības projektiem mazākā mērogā nekā ZIK. Tiktu izveidota viena jauna ZIK. Visi trim scenārijiem būtu juridiska ietekme uz grozījumiem <i>EIT</i> regulā un <i>EIT</i> jauno stratēģisko inovāciju programmu.

Vēlamais risinājums ir otrais scenārijs, jo tas nodrošina vislabāko līdzsvaru iniciatīvas mērķu sasniegšanā, vienlaikus ņemot vērā pieejamos resursus un piedāvājot vislielāko ekonomisko un sociālo ietekmi.
Atbalsts konkrētajiem risinājumiem
Dažādas aptaujātās ieinteresētās personas, t. i., uzņēmumi/uzņēmējdarbības organizācijas, akadēmiskas/pētniecības iestādes, kā arī ES iedzīvotāji, puda plašu atbalstu atsevišķiem pasākumiem, kas paredzēti otrajā scenārijā. Jo īpaši ieinteresētās personas ir vienprātis, ka ir jāveicina Eiropas AII uzņēmējdarbības un inovācijas spēju attīstība un <i>EIT</i> un <i>ZIK</i> darbības ciešāk jāsaista ar reģionālo un vietējo vidi un stratēģijām.

C. Vēlamā risinājuma ietekme
Ieguvumi no vēlamā risinājuma (ja nav, no galvenajiem risinājumiem)
Vēlamais risinājums panāktu ievērojamus <i>EIT</i> uzlabojumus nākamajā plānošanas periodā. Tas padziļinātu zinību triādes integrāciju, palīdzētu stiprināt inovācijas ekosistēmas un palielinātu inovācijas un uzņēmējdarbības spējas augstākās izglītības nozarē. Tas palīdzētu samazināt prasmju trūkumu galvenajās ekonomikas nozarēs; palielinātu zināšanu apmaiņu un tīklu veidošanu inovācijas ekosistēmās; veicinātu jaunu uzņēmumu efektīvu un lietderīgu izveidi; uzlabotu uzņēmējdarbību vērstas augstākās izglītības kvalitāti. Šis risinājums arī palielinātu privātos ieguldījumus <i>ZIK</i> vidējā termiņā un ilgtermiņā un palīdzētu tām efektīvāk sasniegt <i>EIT</i> finansiālās ilgtspējas mērķus. Visbeidzot, tas dotu iespēju <i>EIT</i> pakāpeniski uzlabot un stiprināt reģionālo iedarbību valstīs, kurās inovācija notiek mērenāk un pieticīgāk.
Vēlamā risinājuma izmaksas (ja nav, galveno risinājumu izmaksas)
Salīdzinājumā ar pamatscenāriju otrais scenārijs palielinātu <i>EIT</i> administratīvās izmaksas atbilstoši <i>EIT</i> vispārējā budžeta palielinājumam plānošanas periodā, kas izriet no personāla vajadzībām un spēcīgāku <i>EIT</i> spēju un zināšanu nodrošināšanas. Paredzams, ka atbilstības nodrošināšanas un īstenošanas izmaksas, kas rodas finansēšanas modeļa pielāgošanas dēļ, būs lielākas tām <i>ZIK</i> , kas tika izveidotas <i>EIT</i> pirmajos gados, jo tām būs jāpielāgo darbības procesi un sistēmas, ko tās jau ir ieviesušas. Paredzams, ka izmaksas būs relatīvi zemas tām <i>ZIK</i> , kas ir darbības sākumposmā.
Ietekme uz uzņēmumiem, arī MVU un mikrouzņēmumiem
Vēlamais otrais scenārijs palīdzēs papildināt augsti kvalificētu personu kopumu, kas sniegs labumu uzņēmumiem, MVU un mikrouzņēmumiem. Palielinot <i>ZIK</i> atvērtību, pārredzamību un piemērojot vienkāršotas procedūras, tiks veicinātas jaunu uzņēmumu izveides darbības, kas palielinās jaunuzņēmumu skaitu.
Vai tiks būtiski ietekmēts valstu budžets un pārvaldes iestādes?
Nē.
Vai būs vēl kāda cita būtiska ietekme?
Nē.
D. Turpmākā rīcība
Politikas pārskatīšanas termiņš
Vēlamā politikas risinājuma īstenošana tiks regulāri pārraudzīta un izvērtēta. <i>EIT</i> katru gadu veiks <i>ZIK</i> darbības rādītāju un rezultātu pastāvīgu pārraudzību, pamatojoties uz īpašu ietekmes rādītāju sistēmu. 2024. gadā Komisija veiks <i>EIT</i> ekonomiskās un sociālās ietekmes neatkarīgu termiņa vidusposma izvērtējumu, saskaņojot to ar programmas “Apvārsnis Eiropa” termiņa vidusposma izvērtējumu.

